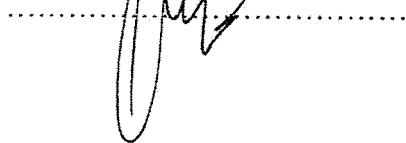

Zatwierdzam

Warszawa, 1 sierpnia 2018 r.

Protokół nr 9/2018

z dziewiątego posiedzenia Grupy Tematycznej ds. podejścia LEADER

W dniu 21 czerwca 2018 r. w siedzibie Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w Warszawie odbyło się IX posiedzenie Grupy Tematycznej ds. podejścia LEADER. Zgodnie z uchwałą nr 4 Grupy Roboczej ds. KSOW z dnia 12 października 2015 r. w sprawie powołania Grupy Tematycznej do spraw podejścia LEADER (GTL) oraz z uchwałą nr 17 Grupy Roboczej ds. KSOW z dnia grudnia 2016 r. w sprawie poszerzenia składu członkowskiego grupy tematycznej do spraw podejścia LEADER, w posiedzeniu wzięli udział przedstawiciele: Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, jednostki centralnej KSOW, regionalnych sieci LGD, samorządów województw, lokalnych grup rybackich, organizacji pozarządowych działających na obszarach wiejskich, sieci FARNET oraz Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie Oddział w Warszawie, pełniącego obowiązki sekretarza Grupy. Lista obecności uczestników posiedzenia stanowi załącznik nr 1 do protokołu.

Ad.1 Posiedzeniu, odbywającym się w gmachu MRiRW, przewodniczył Pan Witold Magryś - przedstawiciel Polskiej Sieci LGD, który na początku przedstawił tematy posiedzenia – stan negocjacji dotyczący przyszłości WPR, w tym również podejścia LEADER i RLKS po 2020 roku; realizacja projektów grantowych na przykładzie województwa świętokrzyskiego; ochrona danych osobowych w kontekście RODO.

Po przedstawieniu agendy spotkania Przewodniczący poddał pod głosowanie porządek obrad. Porządek obrad został przyjęty jednogłośnie i przedstawiał się następująco:

1. Otwarcie spotkania, wprowadzenie – Przewodniczący GTL.
2. Przedstawienie i przyjęcie porządku obrad.
3. Instrument Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność w perspektywie finansowej 2021-2027. Możliwe warianty i kierunki. Wstępne propozycje legislacyjne Komisji Europejskiej dla RLKS po 2020 – Ryszard Zarudzki, Podsekretarz Stanu w MRiRW, Joanna Gierulska, Departament Rozwoju Obszarów Wiejskich MRiRW.
4. System współpracy przy wdrażaniu projektów grantowych w województwie świętokrzyskim - prezentacje przedstawicieli: Świętokrzyskiego Biura Rozwoju Regionalnego, LGD oraz grantobiorców.
5. Dyskusja.
6. Konsekwencje wejścia w życie nowych regulacji związanych z ochroną danych osobowych dla wszystkich podmiotów zaangażowanych we wdrażanie podejścia LEADER/RLKS - przedstawiciele Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.
7. Wolne głosy i wnioski.
8. Podsumowanie i zakończenie posiedzenia.

Ad.3 Następnie głos zabrał Podsekretarz Stanu w MRiRW Ryszard Zarudzki, który przedstawił *Instrument Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność w perspektywie finansowej 2021-2027. Możliwe warianty i kierunki. Wstępne propozycje legislacyjne Komisji*

Europejskiej dla RLKS po 2020. We wstępie do swojego wystąpienia podkreślił rolę dobrej współpracy oraz nieustającą gotowość do szukania dobrych rozwiązań w duchu porozumienia w kontekście zmiany na stanowisku ministra – minister Krzysztof Jurgiel zrezygnował z powodów osobistych, jego stanowisko zajął Jan Krzysztof Ardanowski.

Wiceminister Ryszard Zarudzki podkreślił, że jest to czas na refleksje nad działaniami, które były wykonane przez 2,5 roku. Często jest tak, że bieżące sprawy i problemy determinują podejmowane działania, trzeba jednak pochylić się nad kwestią wykorzystania szeregu doświadczeń w pracy nad projektami grantowymi. Odniósł się do spotkania zorganizowanego na terenie województwa świętokrzyskiego, gdzie widać było, że możliwe jest odniesienie spektakularnego sukcesu we wdrażaniu projektów grantowych – wystarczy charyzmatyczny lider i zorganizowani grantobiorcy. Należy pokazywać, że LEADER to też zbiór wartości, to dobra współpraca i komunikacja. Zaznaczył, że w województwie świętokrzyskim siedem cech LEADERa realizowanych jest w sposób rzeczowy. Powinno się mówić nie tylko o problemach, ale i o sukcesach. Podziękował również za obszerne sprawozdanie z Forum Podlaskiej Sieci Lokalnych Grup Działania (LGD), w ramach którego rozpoczęto ogólnokrajową debatę nt. przyszłości rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (RLKS). Podkreślił, że było to bardzo ważne spotkanie w kontekście przyszłości LEADERa i roli LGD. Odniósł się także do konsultacji rządu dot. budżetu Unii Europejskiej na WPR. Przyznał, że należy cieszyć się z propozycji Komisji Europejskiej dla RLKS po 2020 roku, bowiem jeszcze rok temu nie było jednoznacznie wiadomo czy LEADER będzie w nowej perspektywie finansowej. Ciekawy jest także nowy temat *Smart Villages* - Inteligentne Wsie, który będzie szczegółowo omawiany podczas planowanego we wrześniu spotkania z ekspertką z DG AGRI KE w Polsce.

Następnie głos zabrała Joanna Gierulska, Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich w MRiRW, która przybliżyła zebrany *Instrument Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność w perspektywie finansowej 2021-2027. Możliwe warianty i kierunki oraz wstępne propozycje legislacyjne Komisji Europejskiej dla RLKS po 2020.*

Przedstawiła projekt Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia na podstawie planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013. Do wsparcia finansowanego z EFRROW na podstawie niniejszego rozporządzenia mają zastosowanie przepisy tytułu II rozdział III, tytułu III rozdział II oraz art. 41 i 43 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) [w sprawie wspólnych przepisów]. Wsparcie z EFRG i EFRROW ma na celu dalszą poprawę zrównoważonego rozwoju rolnictwa, żywności i obszarów wiejskich oraz przyczynia się do osiągnięcia następujących celów ogólnych: wspieranie inteligentnego, odpornego i zróżnicowanego sektora rolnictwa przy zapewnieniu bezpieczeństwa żywnościowego; zwiększenie troski o środowisko oraz intensyfikacja działań w dziedzinie klimatu, aby przyczynić się do realizacji unijnych celów związanych ze środowiskiem i klimatem; umacnianie struktury społeczno-ekonomicznej obszarów wiejskich. Cele te uzupełnia przekrojowy cel modernizacji tego sektora przez sprzyjanie dzieleniu się wiedzą, innowacji i cyfryzacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich, a także zachęcanie do ich wykorzystywania. Cele ogólne osiąga się, realizując następujące cele szczegółowe: wspieranie godziwych dochodów gospodarstw rolnych i ich odporności w całej Unii w celu zwiększenia bezpieczeństwa żywnościowego; zwiększenie zorientowania na rynek i konkurencyjności, w tym większe ukierunkowanie na badania naukowe, technologię i cyfryzację; poprawa pozycji

rolników w łańcuchu wartości; przyczynianie się do łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej, a także wykorzystanie zrównoważonej energii; wspieranie zrównoważonego rozwoju i wydajnego gospodarowania zasobami naturalnymi, takimi jak woda, gleba i powietrze; przyczynianie się do ochrony różnorodności biologicznej, wzmacnianie usług ekosystemowych oraz ochrona siedlisk i krajobrazu; przyciąganie młodych rolników i ułatwianie rozwoju działalności gospodarczej na obszarach wiejskich; promowanie zatrudnienia, wzrostu, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki i zrównoważonego leśnictwa; poprawa reakcji rolnictwa UE na potrzeby społeczne dotyczące żywności i zdrowia, w tym bezpiecznej, bogatej w składniki odżywczej zrównoważonej żywności, zapobiegania marnotrawieniu żywności, jak również dobrostanu zwierząt.

Joanna Gierulka podkreśliła także, że realizując cele szczegółowe, państwa członkowskie zapewniają uproszczenie i dobre wyniki wsparcia w ramach WPR. Mogą przyznawać również wsparcie na cele współpracy (...) w celu przygotowania i wdrożenia projektów grup operacyjnych europejskiego partnerstwa innowacyjnego na rzecz wydajnego i zrównoważonego rolnictwa (...) i LEADER, zwanego w art. 25 rozporządzenia (UE) [w sprawie wspólnych przepisów] rozwojem lokalnym kierowanym przez społeczność, oraz w celu promowania systemów jakości, organizacji producentów lub grup producentów, lub innych form współpracy. Państwa członkowskie mogą przyznawać wsparcie w ramach tego rodzaju interwencji wyłącznie w celu promowania form współpracy, w którą zaangażowane są co najmniej dwa podmioty i która przyczynia się do osiągnięcia celów szczegółowych określonych w art. 6. Państwa członkowskie mogą pokrywać także w ramach tego rodzaju interwencji koszty związane ze wszystkimi aspektami współpracy oraz mogą przyznawać pomoc w postaci ogólnej kwoty pokrywającej koszty współpracy i koszty zrealizowanych projektów i operacji lub mogą pokryć jedynie koszty współpracy i wykorzystać do realizacji projektów zasoby finansowe z innych rodzajów interwencji, krajowych lub unijnych instrumentów wsparcia.

Omówiła też minimalne i maksymalne alokacje finansowe (art. 86 ust. 1) - co najmniej 5 % określonego w załączniku IX całkowitego wkładu EFRROW w plan strategiczny WPR rezerwuje się na LEADER, zwany w art. 25 rozporządzenia (UE) [w sprawie wspólnych przepisów] rozwojem lokalnym kierowanym przez społeczność. Projekt Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu i Migracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu na rzecz Zarządzania Granicami i Wiz.

Instrumentami rozwoju terytorialnego są zintegrowane inwestycje terytorialne; rozwój lokalny kierowany przez społeczność lub inne narzędzia terytorialne wspierające inicjatywy opracowane przez państwo członkowskie na rzecz inwestycji zaprogramowanych z myślą o EFRR w ramach celu polityki, o którym mowa w art. 4 ust. 1 lit. e).

Zaznaczyła też, że RLKS może być wspierany z funduszy EFRR, EFS+ i EFMR i ma się koncentrować na obszarach poniżej szczebla regionalnego. Ma być kierowany przez LGD, w których skład wchodzi przedstawiciele publicznych i prywatnych lokalnych interesów społeczno-gospodarczych i w których to grupach żadna pojedyncza grupa interesu nie kontroluje procesu podejmowania decyzji. Wspomniała także, że ma się odbywać na podstawie zintegrowanych strategii; ma wspierać tworzenie sieci kontaktów, innowacyjne elementy w kontekście lokalnym i w stosownych przypadkach współpracę z innymi podmiotami terytorialnymi.

Natomiast w przypadku wielofunduszowego RLKS właściwe instytucje zarządzające organizują wspólny proces zaproszenia do wyboru strategii i powołują wspólny komitet dla wszystkich funduszy, których to dotyczy, w celu monitorowania wdrażania tych strategii. Właściwe instytucje zarządzające mogą wybrać jeden z funduszy w celu pokrycia wszystkich kosztów przygotowania, zarządzania i kosztów aktywizacji związanych z takimi strategiami. Właściwe instytucje zarządzające mogą wyznaczyć jeden z funduszy, jako fundusz główny, którego przepisy mają zastosowanie do strategii. Instytucje odpowiedzialne za pozostałe fundusze postępują zgodnie z decyzjami i kontrolami zarządczymi, które podejmuje i przeprowadza właściwa instytucja funduszu głównego. Muszą one zawierać następujące elementy: obszar geograficzny i populację, których dotyczy strategia; opis procesu zaangażowania społeczności w opracowywanie strategii; analizę potrzeb rozwojowych i potencjału danego obszaru; cele strategii, w tym wymierne cele końcowe dotyczące rezultatów oraz odnośne planowane działania; ustalenia w zakresie zarządzania, monitorowania i oceny, pokazujące potencjał LGD w zakresie realizacji takiej strategii; plan finansowy, w tym planowaną alokację z każdego funduszu i programu.

Wspomniała także, że w przypadku wyboru LSR instytucje zarządzające określają kryteria wyboru LSR, powołują komitet odpowiedzialny za wybór i zatwierdzają strategię wybrane przez ten komitet, natomiast instytucje zarządzające dokonują pierwszej rundy wyboru strategii i dopilnowują, aby wybrane LGD mogły wypełnić przypisane im zadania w terminie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia odnośnego programu lub, w przypadku strategii wspieranych z więcej niż jednego funduszu, w terminie 12 miesięcy od daty zatwierdzenia ostatniego odnośnego programu.

Pani Joanna Gierulska wymieniła również zadania LGD, do których należy rozwijanie zdolności podmiotów lokalnych do opracowywania i wdrażania operacji; opracowanie niedyskryminującej i przejrzystej procedury wyboru oraz kryteriów, które pozwalają uniknąć konfliktu interesów i zapewniają, aby żadna pojedyncza grupa interesu nie kontrolowała decyzji w sprawie wyboru; opracowanie i publikowanie zaproszeń do składania wniosków; wybór operacji i ustalanie kwoty wsparcia oraz przedstawianie wniosków podmiotowi odpowiedzialnemu za ostateczną weryfikację kwalifikowalności przed ich zatwierdzeniem; monitorowanie postępów w osiąganiu celów wyznaczonych w strategii; ocena realizacji strategii. W przypadku, gdy LGD wykonują inne zadania, za które odpowiada instytucja zarządzająca lub agencja płatnicza, grupy te zostają wyznaczone przez instytucję zarządzającą jako instytucje pośredniczące zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych funduszy. LGD może być beneficjentem i może wdrażać operacje zgodnie ze strategią.

Wsparcie z funduszy na rzecz RLKS obejmuje budowanie zdolności i działania przygotowawcze wspierające opracowywanie i przyszłe wdrażanie strategii; wykonanie operacji, w tym działania w zakresie współpracy i przygotowania do nich, w wybrane na podstawie strategii rozwoju lokalnego; zarządzanie strategią, jej monitorowanie i ocenę oraz aktywizację (wsparcie w tym wypadku nie przekracza 25 % całkowitego wkładu publicznego na rzecz strategii).

Pytanie do prezentacji zadał pan Krzysztof Kołodziejak z ARiMR – zapytał, czy będzie większy nacisk na weryfikacje operacji pod kątem osiągnięcia wskaźników? Zapytał również o wielofunduszowość i zasady rozliczeń z tym związane. Czy nie lepiej byłoby utworzyć oddzielny fundusz dla LEADERa?

Joanna Gierulska odpowiedziała, że przepisy unijne nie będą tak szczegółowo wchodziły w rozliczenie, jak jest obecnie. Każde państwo członkowskie ma przyjąć system wdrażania i przedstawić swoje propozycje w ogólnych zarysach. Odniosła się również do pomysłu dotyczącego LEADERa i wspomniała, że było to rozważane nawet przez inne państwa

członkowskie, nie jest to zaprezentowane w pakiecie legislacyjnym. Temat jest więc trudny, a DG AGRI robi wspólne zasady dla dwóch filarów i dla organizacji rynków rolnych, poszła w stronę ujednolicenia zasad – przykładem tego jest Plan Strategiczny.

Głos zabrał pan dr Andrzej Hałasiewicz, reprezentujący Forum Aktywizacji Obszarów Wiejskich, który podziękował za wysoki poziom dyskusji na temat LEADERa, a następnie wystąpił z propozycją, by spróbować wykorzystać podejście KE do prawdziwego odbiurokratyzowania LEADERa w Polsce. Należy mieć odwagę wprowadzać krajowe rozwiązania, które wykorzystują ramy tworzone przez prawo wspólnotowe. Kolejną uwagą było nawiązanie do wypowiedzi przedstawiciela ARiRM. W jego mniemaniu polityki wspólnotowe dojrzały już na tyle, by można je było przekształcić, abyśmy mieli wspólną politykę żywnościową, politykę strukturalną. Doświadczenia rozwoju kierowanego przez społeczeństwa lokalne pokazują, że te próby się nie udają. Między wspólną polityką żywnościową i polityką regionalną jest miejsce na politykę lokalną – powinniśmy mieć odrębny fundusz rozwoju lokalnego, który finansowałby takie działania, jakie podejmuje LEADER. To daje szansę na lepsze ułożenie tych polityk.

Następnie głos zabrał Pan Stanisław Kaszyk ze Stowarzyszenia LGD Beskid Gorlicki, który zaznaczył, że skoro UE pozwala na zliberalizowanie przepisów, odbiurokratyzowanie i rozsądne podejście do LEADERa, to nie powstaną zawiłe przepisy utrudniające pracę LGD. Wielofunduszowość jest również trudna, należy stworzyć jeden fundusz, który realizowałby wszystkie cele związane z RLKS.

Przewodniczący posiedzenia, Pan Witold Magryś podsumowując tę część spotkania podkreślił, że dobrze byłoby zdecydować się na wielofunduszowość w skali całego kraju, a nie, jak było wcześniej, czyli tylko punktowo - w niektórych regionach.

Na posiedzeniu omówiony został także *System współpracy przy wdrażaniu projektów grantowych w województwie świętokrzyskim*.

Przewodniczący GTL Witold Magryś podsumował spotkanie, w którym miał przyjemność uczestniczyć w woj. świętokrzyskim. Podkreślił, że było ono bardzo udane i pomocne w prezentacji dobrych praktyk, rozwiązań oraz sukcesu jaki ma miejsce w województwie świętokrzyskim przy wdrażaniu LEADERa.

Ad.4 Głos zabrała Pani Mirosława Mochocka Zastępca Dyrektora ŚBRR, odnosząc się do „Praktycznych aspektów wdrażania operacji w ramach podejścia LEADER, ze szczególnym uwzględnieniem projektów grantowych z perspektywy Świętokrzyskiego Biura Rozwoju Regionalnego”. Na początku prezentacji Pani Dyrektor przedstawiła stopień zaawansowania wdrażania LEADERa w obecnej perspektywie. Swoją uwagę skupiła między innymi na limicie środków przeznaczonych na dofinansowanie na lata 2014-2020, kontraktacji środków, płatnościach zrealizowanych, wykorzystaniu limitu na poziomie zawartych umów, jak również wykorzystaniu limitu na poziomie zrealizowanych płatności oraz przedstawiła kwoty środków pozostających do kontraktacji. Następnie przeszła do prezentacji zestawienia zawartych umów w ramach PROW 2014-2020. Wszystkie powyższe informacje zostały przedstawione w odniesieniu do wdrażanych działań w ramach PROW 2014-2020 w woj. świętokrzyskim. Pani Dyrektor zaprezentowała również kwoty podpisanych umów w podziale na poszczególne LGD woj. świętokrzyskiego. Następnie przedstawiła charakterystykę beneficjentów realizujących operacje w ramach PROW 2014-2020. W dalszej części prezentacji odniosła się do projektów grantowych, omawiając szczegółowo etapy wdrażania. Przedstawiła między innymi datę ogłoszenia naboru wniosków na wdrażanie LSR, terminy składania wniosków, daty wpływu wniosków do ŚBRR w tym datę wpływu pierwszego grantu, liczbę projektów grantowych, liczbę zawartych umów na realizację projektów grantowych, jak również datę

zawarcia pierwszej umowy na realizację projektu grantowego. Następnie odniosła się do momentów krytycznych we wdrażaniu projektów grantowych. Wskazała, iż do ŚBRR zostało złożonych ponad 500 wniosków z zakresu rozwijania i podejmowania działalności gospodarczej, z czego prawie 200 z terminem zawarcia umów do końca maja 2017 r. Dodatkowo przedstawiła liczbę trwających i ogłaszanych przez LGD konkursów. Przedstawiła także problemy z aplikacją do biznesplanu i związane z tym wątpliwości interpretacyjne, dotyczące sposobu oceny tych dokumentów. Następnie odniosła się do podjętych decyzji na poziomie zarządczym, które pozwalają płynnie przeprowadzać weryfikację i ocenę wniosków w ramach podejścia LEADER. Na koniec wystąpienia Pani Dyrektor przeszła do omówienia praktycznych aspektów wdrażania PROW i LEADERa w woj. świętokrzyskim oraz czynników powodzenia w realizacji LEADERa z perspektywy ŚBRR.

Następnie głos zabrał Pan Witold Kowal - Prezes Świętokrzyskiej Sieci LGD, który na początku swojej wypowiedzi podkreślił, iż ważny dla Lokalnych Grup Działania był poprzedni okres programowania – dał im doświadczenie w funkcjonowaniu. Pan Kowal zaznaczył, iż LGD wykonały ciężką pracę, która pozwoliła zrozumieć zasady wdrażania LEADERa, co z pewnością przyczyniło się do obecnej sytuacji, w której LGD z sukcesem realizują działania w ramach LEADERa. Dodał także, iż duże znaczenie miało doprowadzenie do stworzenia przez Pana Piotra Sadłochę i zawiązania się Świętokrzyskiej Sieci LGD, która nie działa tylko teoretycznie lecz realizuje faktyczne zadania z korzyścią dla grup. Efekty wymierne daje także współpraca w tym konsultacje z pracownikami ŚBRR. Duże znaczenie w wdrażaniu działań w ramach LEADERa ma podejście dyrekcji ŚBRR, która w sytuacjach kryzysowych wspiera LGD-y tak, aby były w stanie realizować projekty. Pan Kowal wspominał także, iż problemem w innych województwach mogą być braki kadrowe. Dodatkowo, to, co sprawia, że proces weryfikacji i realizacji projektów jest łatwiejszy, to prowadzenie przez LGD spotkań doradczych i szkoleniowych dla grantobiorców przed każdym naborem. Dzięki nim grupy już na etapie doradztwa i naborów informują, co jest możliwe do zrealizowania, co jest kosztem kwalifikowalnym, a co nim nie jest i sugerują grantobiorcom, co powinni ująć we wniosku. Takie działania w znacznym stopniu pozwalają uniknąć niepotrzebnych uwag na etapie weryfikacji i oceny wniosku. Pan Kowal zaznaczył, iż granty są projektami wartościowymi, lecz system który został wypracowany w tym okresie programowania nie jest dobry. Obecny system strasznie wydłuża termin realizacji projektu, głównie z powodu długiego terminu przekazania środków do wypłaty na konto beneficjenta. Dodatkowo trudnością dla pracowników LGD staje się złożenie z wielu małych projektów grantowych jednego dużego projektu, w taki sposób żeby został on pozytywnie oceniony, a przede wszystkim po to, by koszty wszystkich wniosków grantowych nie zostały zakwestionowane.

Głos w dyskusji zabrał Pan Piotr Sadłocha przedstawiciel LGD w woj. Świętokrzyskim, który zaznaczył, iż sukces w województwie Świętokrzyskim jest zasługą Pani Dyrektor Mirosławy Mochockiej. Pan Sadłocha odniósł się do poprzedniego okresu programowania i przypomniał jak na jednym z wielu spotkań z POKL z 5.4 działania dot. stworzenia, a później funkcjonowania sieci usłyszał od pracownika samorządu: „z Piotrkiem nie dyskutujcie, bo on ma większe doświadczenie od nas”. To zdanie nie ma odbicia w rzeczywistości. Dyskutujemy, doradzamy sobie wzajemnie, a także w kryzysowych sytuacjach spieramy się przy przygotowaniu procedur. Pan Sadłocha potwierdził wypowiedź Pana Kowala odnośnie pozytywnych doświadczeń we współpracy z pracownikami samorządowymi, którzy są otwarci i w znacznym stopniu ułatwiają wdrażanie działań w zakresie podejścia LEADER. Oczywiście

zaznaczył, iż we współpracy, każda ze stron szanuje swój czas - terminy oceny i weryfikacji projektów określane są tak, aby zarówno pracownicy LGD, jak i pracownicy samorządu mieli odpowiednio wystarczająco czasu na sprawdzenie projektów. Dodatkowo terminy realizacji projektu LGD z góry narzuca grantobiorcom. Pan Piotr Sadłocha wspomniał także o wypracowanym systemie współpracy z grantobiorcami, prowadzeniu szkoleń, doradztwie indywidualnym, bezpośrednim i telefonicznym. Pan Piotr Sadłocha odniósł się również do wspólnych procedur, które w znacznym stopniu ułatwiają prace zarówno pracownikom LGD jak również ŚBRR i pozwalają oszczędzić czas na ocenę oraz weryfikację projektu.

Następnie głos zabrała Pani Jolanta Czerwiec, Prezes Stowarzyszenia „Sami Swoi Sędek”, które realizowało projekt dotyczący konkursu wiedzy przyrodniczej pt. "Mamy tylko jedną ziemię". Pani Prezes zaznaczyła, że Stowarzyszenie jest nastawione na realizację małych grantów, w których nie jest wymagany wysoki wkład własny. Jak wspomniała Pani Czerwiec niewielkie stowarzyszenia są trudnym beneficjentem. Zazwyczaj w takim stowarzyszeniu pracuje kilka osób, dosłownie 2-3 osoby, które mają pomysł i chcą coś zrobić dla reszty lokalnej społeczności. Podstawą w realizacji projektów grantowych jest pozytywna współpraca z pracownikami LGD, którzy w dużym stopniu przygotowują przyszłych beneficjentów do realizacji projektów. Jak przyznała Pani Czerwiec przed realizacją ostatniego projektu uczestniczyła w dwóch spotkaniach szkoleniowych, na których uzyskała bardzo cenne informacje niezbędne w przygotowaniu i realizacji projektu. Wspomniała także o pojawiających się momentach krytycznych, kiedy to pracownicy są mocno przeciążeni zadaniami, ale w takich chwilach pracownicy LGD motywują i wspierają swoją wiedzą. Podkreśliła, że ważna jest także współpraca na poziomie lokalnym z innymi organizacjami, sieciowanie na terenie działania LGD. Realizując projekty organizacje wspierają się, dzielą się swoim doświadczeniem zwłaszcza w rozwiązywaniu problemów, dzięki czemu gotowe projekty są już bardzo solidnie przygotowane. Pani Prezes wspomniała, iż Stowarzyszenie należy do tego grona beneficjentów, który z sukcesem rozliczył projekt i otrzymał dofinansowanie. Podkreśliła również, że samo napisanie projektu jeżeli posiada się jakieś doświadczenie nie jest bardzo trudne. Natomiast w przypadku, gdy tego doświadczenia brakuje, to na każdym etapie realizacji grantu można się zgłosić do biura LGD i otrzymać wsparcie i wyjaśnić powstałe wątpliwości.

Ad.5 Głos zabrał Pan Ireneusz Kamiński ekspert sieci FARNET, który również odniósł się do wspólnych procedur i podkreślił, że jest to ewidentnie dobra praktyka. Pan Kamiński powiedział, iż warto byłoby to rozwiązanie przenieść na jak największą liczbę procedur, które LGD muszą posiadać. Zaznaczył jednak, że posiadać, nie oznacza, że Grupy muszą opracować je same. To, że wiele z nich robiło to samodzielnie jest teraz źródłem problemów zarówno dla instytucji rozliczających jak i dla samych LGD. W dalszej części wypowiedzi odniósł się do biurokracji, której nie uda się uniknąć, ale to, co można sprawić, to to, że procedury będą jak najmniej pracochłonne dla wszystkich 3 poziomów wdrażających LEADERa. Pan Kamiński podał przykład Finlandii, która bardzo dobrze sobie radzi z problemem procedur i zaproponował sięgnąć po te rozwiązania, które już funkcjonują i które są sprawdzone. Przypomniał, że lokalna strategia w Finlandii ma 20 stron, zaś w Polsce jest to stustronicowy dokument i ta strategia udowadnia, że da się wprowadzić zmiany. Zaznaczył, że im mniejsze procedury, tym projekty będą miały lepszą jakość.

Następnie zabrał głos Grzegorz Brach, przedstawiciel woj. małopolskiego, który pogratulował sukcesu pracownikom ŚBRR i przybliżył problem w województwie małopolskim. Na terenie

województwa funkcjonuje 32 LGD i do realizacji projektów nie stworzono wspólnych procedur. Pracownicy samorządu mają 3 razy więcej wniosków do oceny niż w woj. świętokrzyskim. Weryfikacją zajmuje się jeden departament. Procedury zostały opracowane i pracownicy samorządu je stosują, natomiast wybór, która wytyczna jest bardziej łagodna, jest trudny i nikt do tej pory nie zdecydował się, aby dokonać takiego wyboru. Pan Brach podkreślił, iż woj. małopolskie jest bardzo specyficzne - wszyscy chcą działać i współpracować, ale procedury i warunki wewnętrzne nie zawsze na to pozwalają.

Dyrektor Mirosława Mochocka powiedziała, że nie można porównywać województw, każde ma inną specyfikę. Warto i należy przekazywać dobre praktyki, pozytywne efekty z woj. Świętokrzyskiego, a zostawić porównania. Pani Dyrektor odniosła się także do kwestii wydzielenia komórki w ŚBRR odnośnie tworzenia procedur. Podkreśliła, iż pracujące w niej osoby zatrudnione są od początku wdrażania podejścia LEADER, dzięki czemu szybciej i łatwiej podejmują decyzję. Działają w oparciu o cele, a nie o szczegóły. Mają wiedzę bardziej strategiczną, co pozwala by proces tworzenia procedur, a i tym samym weryfikacji wniosków przebiegał szybciej.

Ad. 6 W ostatniej merytorycznej części spotkania *Konsekwencje wejścia w życie nowych regulacji związanych z ochroną danych osobowych dla wszystkich podmiotów zaangażowanych we wdrażanie podejścia LEADER/RLKS* – omówiła Urszula Makowska, Wydział Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji DKiB, ARiMR. Wskazała, że regulacje prawne dotyczące ochrony danych osobowych dzielić można na unijne, gdzie aktem nadrzędnym regulującym ochronę danych osobowych we wszystkich państwach członkowskich UE jest Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 (RODO) oraz krajowe - ustawa z dnia 10.05.2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1000). Omówiła także Ogólne Rozporządzenie o ochronie danych osobowych (RODO), które wskazuje na dwa główne cele przyjęcia tego aktu, czyli realizację podstawowych praw i wolności osób fizycznych, w szczególności prawa do ochrony danych osobowych osób fizycznych, a także na uregulowanie zasad i umożliwienie swobodnego przepływu danych osobowych w UE w taki sposób, by ochrona praw jednostki nie stała temu na przeszkodzie. Reforma ochrony danych osobowych wynika w szczególności także z wpływu nowych technologii i skali przetwarzania danych na stosowanie przepisów o ochronie danych i na prawo do prywatności. Celem przyjęcia RODO było również usunięcie niespójności w systemie prawa ochrony danych osobowych, jakie istniały w związku z implementacją – nierzadko w sposób różniący się od siebie – dyrektywy 95/46/WE w poszczególnych państwach członkowskich. Wymieniła także, czym są dane osobowe wg RODO - wg art. 4 ust. 1 RODO – informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej. Wg art. 4 ust. 1 – możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak: imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy, jeden bądź kilka szczególnych czynników określających: fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej oraz dane osobowe dzielą się na zwykłe oraz „zaliczające się do szczególnej kategorii danych” (dawniej nazywało się je „danymi wrażliwymi), czyli np. te dotyczące pochodzenia, religii, światopoglądu, zdrowia, orientacji seksualnej itp. Wspomniała także, że RODO wprowadza tzw. zasadę minimalizacji danych osobowych. Zgodnie z nią, można przetwarzać wyłącznie takie dane osobowe, które są niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania danych. Przetwarzanie danych powinno więc zostać ograniczone do takich danych, bez których nie można osiągnąć celu przetwarzania danych. Podstawą prawną jest art. 5 ust. 1 pkt c) RODO.

Przedstawiła także przetwarzanie danych osobowych - są to wszelkie operacje, które dokonywane są na danych osobowych lub na zestawach tych danych w systemach informatycznych oraz w papierowych kartotekach – utrwalanie, organizowanie, porządkowanie, przechowywanie, modyfikowanie, pobieranie, przeglądanie, wykorzystywanie, ujawnianie przez przesyłanie, rozpowszechnianie, udostępnianie, ograniczanie, zbieranie, usuwanie, niszczenie. Odpowiedziała również na pytanie kiedy można przetwarzać dane osobowe? Dane osobowe można przetwarzać wyłącznie wtedy, gdy istnieje tzw. podstawa prawna przetwarzania danych, zgoda osoby, której dane dotyczą, przetwarzanie danych jest niezbędne do wykonania umowy z osobą, której dane dotyczą lub do podjęcia działań poprzedzających zawarcie umowy, na żądanie tej osoby, przetwarzanie jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze lub gdy przetwarzanie jest niezbędne do celów wynikających z prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez administratora lub przez stronę trzecią. Administrator danych powinien móc wykazać, że dysponuje odpowiednią podstawą przetwarzania danych. Jest to prawny obowiązek administratora danych wynikający z tzw. zasady rozliczalności. Podstawa prawna – art. 6 i 9 RODO.

Dane przetwarzać może administrator danych lub podmiot przetwarzający dane (procesor). W danej organizacji, dane osobowe powinny przetwarzać konkretne osoby fizyczne – pracownicy lub współpracownicy administratora lub podmiotu przetwarzającego dane, które posiadają upoważnienie do przetwarzania danych osobowych. Podstawa prawna – art. 4 pkt 7 i 8 RODO. Administratorem danych osobowych jest organ publiczny, osoba fizyczna lub prawna, jednostka lub inny podmiot, który samodzielnie lub wspólnie z innymi ustala cele i sposoby przetwarzania danych osobowych (Art. 4 pkt 7 RODO). Jeśli zaś chodzi o współorganizatorów, mamy z nimi do czynienia, jeżeli co najmniej dwóch administratorów wspólnie ustala cele i sposoby przetwarzania są oni współadministratorami. W drodze wspólnych uzgodnień (pisemnych) określają oni zakresy swojej odpowiedzialności dotyczącej wypełniania obowiązków. Przykładami współadministratorów w rozumieniu RODO są grupy kapitałowe krajowe i międzynarodowe; podmioty niepowiązane kapitałowo i organizacyjnie, które łączą siły dla realizacji wspólnych projektów; spółki celowe realizujące usługi związane z przetwarzaniem danych osobowych (np. tworzenie systemów informatycznych); współorganizatorzy konkursów. Współadministratorami mogą być również osoby fizyczne, jeżeli przetwarzanie danych osobowych jest związane z podejmowaniem czynności w celach zarobkowych lub zawodowych.

Omówiła także kwestię podmiotów zaangażowanych w LEADER / RLKS - wszystkie podmioty zaangażowane w projekt LEADER / RLKS przetwarzające dane osobowe są administratorami danych.

Poruszyła także temat procesora danych osobowych w rozumieniu RODO - w świetle przepisów o ochronie danych osobowych procesor jest podmiotem zajmującym się przetwarzaniem danych osobowych, które powierzył mu administrator. Procesorem może być osoba fizyczna, prawna, organ publiczny, jednostka lub inny podmiot. Powierzenie danych następuje na podstawie umowy powierzenia. Procesor nie może wykorzystywać danych dla celów innych niż uzgodnione z administratorem. W umowie powinny zostać zawarte informacje dotyczące zakresu i celu powierzenia danych osobowych oraz spełniania wymagań RODO przez procesora. Kto może być procesorem danych osobowych? Firmy świadczące usługi outsourcingu księgowego, kadrowego czy też placowego, usługi hostingu, usługi agencji marketingowych, usługi przechowywania lub niszczenia dokumentów itp. Różnica pomiędzy tymi dwoma podmiotami biorącymi udział w przetwarzaniu danych osobowych sprowadza się do tego kto decyduje o celach i środkach przetwarzania danych osobowych. Procesor zawsze przetwarza dane w ramach celu określonego przez administratora.

Instytucja powierzenia przetwarzania danych osobowych innemu podmiotowi na gruncie UODO nie ulega co do swojej istoty zmianie na podstawie przepisów RODO. Istotne zmiany mają jednak miejsce w zakresie wymogów dotyczących umowy powierzenia przetwarzania danych, jak również zasad odpowiedzialności podmiotu przetwarzającego. Podmiot przetwarzający jako adresat wielu norm RODO : art. 27-30, 32, 33, 35 ust. 8, art. 36-42, 44, 46-47, 56, 58, 60, 62, 79, 81-83. Art. 28 ust. 3 lit. a) podmiot przetwarzający co do zasady może działać wyłącznie na udokumentowane polecenie administratora.

Zaprezentowała także umowy powierzenia danych - w umowie należy zdefiniować podział obowiązków pomiędzy administratorem danych osobowych oraz procesorem. W szczególności, określić przedmiot, czas trwania, cel przetwarzania, rodzaj danych osobowych oraz kategorie osób, których dane dotyczą. Precyzyjnie zdefiniowane wzajemne prawa i obowiązki stron pozwalają na sprawne rozwiązanie potencjalnych konfliktów.

Omówiła także kwestię powierzania danych oraz status podmiotu przetwarzającego - artykuł 4 pkt 8): "podmiot przetwarzający" oznacza osobę fizyczną lub prawną, organ publiczny, jednostkę lub inny podmiot, który przetwarza dane osobowe w imieniu administratora. Przykładami outsourcingu może być: elektroniczna rekrutacja, zewnętrzne usługi księgowo, monitoring obsługiwany przez zewnętrzną agencję ochrony, BIP lub strona internetowa prowadzona przez zewnętrznego podmiot, archiwizacja, obsługa prawna, obsługa informatyczna, usługi szkoleniowe, prawne, usługi kurierskie, cloud computing, zarządzanie dokumentami i back-office; wsparcie sprzedaży i marketingu; obsługa call i contact center, księgowość i kadry w CUW.

Do rejestru czynności przetwarzania danych osobowych zalicza się czynność przetwarzania; jednostkę wewnętrzną; współadministratora; cele przetwarzania osób, kategorii osób, których dane dotyczą; opis kategorii danych; odbiorcy danych; transfer do państwa trzeciego; okres retencji; środki bezpieczeństwa. Aby móc powiedzieć, że dane osobowe są przetwarzane legalnie, należy: posiadać właściwe zgody na przetwarzanie danych osobowych, dostosowane do wymogów rozporządzenia – sprawdź art. 6, 12, 13 RODO; ustalić i wprowadzić zgodną z nowym rozporządzeniem klauzulę informacyjną, podawaną każdorazowo, kiedy pozyskujesz nowe dane osobowe – sprawdź art. 13 RODO; ustalić, czy posiadasz obowiązujące umowy powierzenia przetwarzania danych oraz zawrzeć takie w przypadkach obowiązkowego ich posiadania; przygotować upoważnienia do przetwarzania danych dla pracowników czy współpracowników, którzy mają z nimi styczność. Do praw podmiotów danych zalicza się obowiązki informacyjne; prawo dostępu przysługujące osobie, której dane dotyczą; prawo do sprostowania i usuwania danych; prawo do ograniczenia przetwarzania; prawo do przenoszenia danych; prawo do sprzeciwu; prawo do niepodlegania zautomatyzowanemu podejmowaniu decyzji, w tym profilowaniu.

Omówiła także kary administracyjne - pieniężne kary administracyjne do 20 mln. EURO lub 4% obrotu; odpowiedzialność cywilną oraz odpowiedzialność karną. Na wysokość kary będą miały wpływ następujące czynniki: charakter, waga i czas trwania naruszenia przy uwzględnieniu charakteru, zakresu lub celu danego przetwarzania, liczba poszkodowanych osób, których dane dotyczą, oraz rozmiar poniesionej przez nie szkody; umyślny lub nieumyślny charakter naruszenia; działania podjęte przez administratora lub podmiot przetwarzający w celu zminimalizowania szkody poniesionej przez osoby, których dane dotyczą; stopień odpowiedzialności administratora lub podmiotu przetwarzającego z uwzględnieniem wdrożonych środków technicznych i organizacyjnych; wszelkie stosowne wcześniejsze naruszenia ze strony administratora lub podmiotu przetwarzającego; stopień współpracy z organem nadzorczym w celu usunięcia naruszenia oraz złagodzenia jego ewentualnych negatywnych skutków.

Wspomniała także o incydentach RODO, o obowiązku prowadzenia rejestru naruszeń; zgłoszeniu incydentu do Prezesa UODO w ciągu 72 godzin, powiadomieniu podmiotów danych. Przetawiła również obowiązki informacyjne administratora danych osobowych na gruncie RODO - obowiązki informacyjne administratora danych osobowych uległy znacznemu poszerzeniu. Dotyczy to zarówno sytuacji, gdy dane zostały zebrane bezpośrednio od osoby, której dane dotyczą, jak i pośrednio, od innego podmiotu. Ogólną zasadą w obu przypadkach jest, że informacji należy udzielić osobie, której dane dotyczą, z wyjątkiem przypadku, gdy ta osoba dysponuje już tymi informacjami.

Do obowiązków administratora danych zalicza się również: obowiązek podania tożsamości administratora, danych kontaktowych oraz tożsamości i danych kontaktowych przedstawiciela administratora; obowiązek podania danych kontaktowych inspektora ochrony danych - jeżeli jest powołany; obowiązek wskazania celów przetwarzania danych osobowych oraz podstawy prawnej przetwarzania; obowiązek wskazania prawnie uzależnionych interesów realizowanych przez administratora lub przez stronę trzecią; obowiązek poinformowania o odbiorcach danych osobowych lub o kategoriach odbiorców, jeśli istnieją; obowiązek przekazania informacji związanych z zamiarem przekazania danych osobowych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej; wskazanie okresu, przez który dane osobowe będą przechowywane; podanie informacji o prawach osób, których dane dotyczą; podanie informacji o prawie wniesienia skargi do organu nadzorczego; podanie informacji w zakresie wymogu podania danych; podanie informacji o zautomatyzowanym podejmowaniu decyzji, w tym o profilowaniu.

Następnie głos zabrała Pani Dorota Goetz przedstawiciel LGD w woj. dolnośląskim odnosząc się do kwestii klauzuli ARiMR, tj. w kontekście zgody na przetwarzanie danych i informowania klienta kto i w jakim celu dane przetwarza. Pani Goetz zaznaczyła, że po zmianie przepisów nadmiernie korzysta się ze zgody na przetwarzanie danych, co nie zawsze jest konieczne. Pani Goetz zapytała zatem o kwestię ich zasadności stosowania w ogóle oraz o ich długość i treści. Poprosiła także o zweryfikowanie ich z prawnikami, jak i z IOD. Podkreśliła, że klauzula jest dobrym przykładem, ponieważ nowe przepisy mówią o tym, żeby wszelkie informacje dla klienta były krótkie i zrozumiałe, natomiast klauzula jest długa i niezrozumiała dla przeciętnego człowieka. Pani Goetz poprosiła o sprawdzenie czy być może wystarczająca jest informacja wobec wnioskodawcy, ponieważ wszystkie służby: ARiMR, ZW, LGD i inne mają obowiązek przechowywania danych bardzo długo, i nie jest możliwe wycofanie zgody przez wnioskodawcę. Stosowanie zgody wprowadza w błąd wnioskodawcę, ponieważ może on teoretycznie wycofać zgodę, czego nikt zrobić nie może. Pani Goetz przyznała, iż można poinformować o tym wnioskodawcę, że odmawia mu się prawa "do zapomnienia" w PROW, ale rodzi to pisma, odpowiedzi itd. Zasugerowała, iż być może można to inaczej rozwiązać. Zatem skierowała prośbę o to, by: 1) sprawdzić czy tak długie i obszerne klauzule na pewno są potrzebne czy wystarczy samo informowanie wnioskodawcy kto i w jakim celu przetwarza dane?; 2) jeżeli jednak ARiMR uzna, że takie obszerne klauzule są niezbędne, to być może od razu w jej treści powinno się wprowadzić informację o tym, że do czasu zakończenia PROW 2014-2020 wnioskodawca nie można zastosować wycofania zgody.

Ad. 7 W punkcie wolne głosy i wnioski zgłoszono cztery sprawy.

Pan Robert Krysztofiak z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego poruszył temat kamieni milowych LGD na dzień 31.12.2018 r. w kontekście ostatnich interpretacji MRiRW. Wyraził zaniepokojenie koniecznością osiągnięcia 60% budżetu i 40% wskaźników zapisanych w LSRach, gdzie czasami LGD mają od kilku do kilkudziesięciu wskaźników i osiągnięcie ich może być nierealne. Przypuszcza że jeden niezrealizowany projekt może pociągnąć negatywne konsekwencje w postaci ukarania sankcją LGD.

Dyrektor Joanna Gierulska wyjaśniła, że od początku w przepisach był użyty spójnik „lub” co oznacza, że jeżeli jest spełniony jeden warunek to już stosuje się sankcje. Wystarczy spełnić jeden warunek, aby była analiza pod kątem kary. Jedynie co było zmieniane to referencje do umów, a nie do wydatków. Zapewniła, że resort szczegółowo analizuje kamienie milowe pod kątem poszczególnych LGD i biorąc pod uwagę, że jest czerwiec pozostało jeszcze pół roku dla LGD na realizację określonych wskaźników.

Pan Paweł Krzeczunowicz z Jednostki Centralnej KSOW poinformował o badaniu prowadzonym przez PK ENRD, polegającym na zidentyfikowaniu szczególnie skutecznych lokalnych grup działania, które w różnych działaniach tematycznych mogą wykazać się udanymi praktykami. Informacje zbierane są do końca lipca br. w ramach promocji podejścia LEADER w Komisji Europejskiej i prośba o zgłaszanie jak najwięcej dobrych praktyk zostanie przesłana emailem do wszystkich LGD oraz zamieszczona na grupie LGD w serwisie społecznościowym Facebook.

Pan Witold Magryś podziękował za wiadomość i poprosił o przesłanie jej poprzez e-mail do regionalnych sieci LGD.

Następnie kwestię związaną z problemem wypłaty zaliczek poruszył Pan Jarosław Zielonka, przedstawiciel Stowarzyszenia Turystycznego Kaszuby. Długi okres kredytowania jest trudny dla LGD i może warto wypracować model aby skrócić procedury BGK?

Pan Witold Magryś stwierdził, że warto zaprosić przedstawiciela Banku Gospodarstwa Krajowego na kolejne posiedzenie GTL w celu omówienia tej sprawy.

Z kolei Pan Cezary Nowek przedstawiciel LGD woj. mazowieckiego odniósł się do następującego problemu. Przedsiębiorca z terenu działania LGD Ziemia Mińska, otrzymał dofinansowanie na rozwój przedsiębiorstwa w kwocie 200 tys. zł., natomiast Urząd Skarbowy z Mińska Mazowieckiego nakazał naliczyć podatek VAT od otrzymanej kwoty. Podatek został naliczony i odprowadzony. Pan Nowek podkreślił, iż LGD a także przedsiębiorcy nie byli informowani przez MRiRW, ARiMR czy UM o konieczności odprowadzania podatku VAT od otrzymanej dotacji. LGD Ziemia Mińska wystosowała do Departamentu Rozwoju Obszarów Wiejskich MRiRW pismo opisując zaistniały przypadek i prosząc o zajęcie stanowiska w przedmiotowej sprawie.

Pan Łukasz Tomczak odpowiedział, iż MRiRW jest w trakcie wyjaśniania tej sprawy z Ministerstwem Finansów.

Ad.8. Przewodniczący Witold Magryś zakończył posiedzenie GTL.

Załączniki:

1. Lista obecności

Sporządziła: Joanna Surowiec